

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın **İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Celal FIRAT

İstanbul Milletvekili

Türk Medeni Kanunu'na göre; “Dernekler, gerçek veya tüzel en az yedi kişinin kazanç paylaşma dışında belirli ve ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere, bilgi ve çalışmalarını sürekli olarak birleştirmek suretiyle oluşturdukları, tüzel kişiliğe sahip kişi topluluklarıdır.” şeklinde tanımlanmıştır.

Dernekler, ticari bir amaç gütmemekle beraber, toplumun dayanıştığı ve bir araya geldiği kurumlardır. Ayrıca toplumsal barışa katkı sunan yapılanmalardır.

Kazanç paylaşımı dışında belirli bir ortak amacı gerçekleştirmek için bir araya gelmiş insanların oluşturduğu dernekler, daha çok sosyal ve kültürel etkinlikler ile üyeleri veya hitap ettiği kitle ile dayanışma gösteren kuruluşlardır. Gelirleri daha çok üye aidatları ve bağışlar üzerinden sağlanan kar etmeyen kuruluşlardır. Dolayısıyla ticari bir kazanç elde etmeyen, gelirlerini ortak amacı gerçekleştirmek üzere harcayan tüzel kişiliğe haiz derneklerin ticarethane statüsünde görülüp gelir veya kurumlar vergisine tabi tutulması, elektrik, su gibi faturalarının ticarethane üzerinden kesilmesi, faaliyet gösterdikleri mekanların ticarethane sayılarak meskenlere tanınan % 25 kira artış sınırlandırmalarına tabi tutulmaması, dernek faaliyetlerini maddi olarak zorlayan uygulamalardır.

Bağımsız enflasyon araştırma grubu olan ENAG’a göre yıllık enflasyon artışı yüzde 127 civarında iken, Resmi TÜİK rakamlarında bile yıllık enflasyon yüzde 64 olurken, Türkiye'nin son 22 senenin en yüksek yıllık enflasyon oranına ulaştığı açıklandı.

Böylesine yüksek enflasyon ortamında alım gücünün düşmesinin yanı sıra, memur ve emeklilere yapılan yüzde 49'luk artış oranları bir yaraya merhem olmadığı gibi Türkiye'de yaşam git gide zorlaşmaktadır. Bununla bağlantılı olarak Türkiye'de faaliyet gösteren Dernekler gibi sivil toplum kuruluşlarının ayakta kalması gittikçe zorlaşmaktadır. Ticari faaliyet yürütmemelerine rağmen vergiye tabi tutulmaları, yüksek faturalarla birlikte faaliyet gösterdikleri mekanların işyeri sayılarak % 25'lik kira artış sınırlamasının dışında tutulması Dernekleri artık kapanmak veya faaliyet gösteremez duruma getirmiştir.

Toplum için önemli bir yere sahip olan bu kurumlar, ülkenin ekonomik şartlarının yarattığı zor koşullarda, kamu yararına dernek olmadıkları için hiçbir ayrıcalıktan faydalanamadıkları gibi "ticarethane" muamelesi görerek vergi, yüksek faturalar ve kiralar ile baş edemez duruma gelmişlerdir. Acilen ülkenin şartları da göz önünde tutularak Derneklerin vergiden muaf olması, ticarethane statüsünden çıkarılıp "hane" statüsüne geçirilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Dernekler ticari faaliyet yürütmedikleri halde neden işyeri statüsünde görülmektedir?
2. Ticari faaliyet yürütmeyen Dernekler neden vergiden muaf değildir? Derneklerin tamamen vergiden istisna tutulması için bir çalışmanız olacak mıdır?
3. Ticari faaliyet yürütmeyen Dernekler, kiraladıkları mekanlarda neden meskenlere/konutlara tanınan % 25 kira artış sınırlamasına tabi tutulmamaktadır? Bu durumun düzeltilmesi için herhangi bir çalışmanız olacak mıdır?
4. Yöre veya Köy Dernekleri ticarethane midir? Değil midir? Eğer ticarethane değilse neden elektrik vb. faturaları ticarethane kapsamında değerlendirilip yüksek kademeden ücretlendirilmektedir?